

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě, pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Barbory Berkové a soudkyň JUDr. Zuzany Šnejdrové, Ph.D., a Mgr. Jany Volkové ve věci

žalobce: **Mgr. L. H.**, narozený dne X
bytem H. n. 583, O.
proti
žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**
sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc
za účasti: **Ing. L. H.**, narozený dne X
bytem J. 428/2, O.

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 11. 2017, č. j. KUOK 75049/2017, ve věci zrušení údaje o místu trvalého pobytu

takto:

I. Rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 12. 9. 2017, č. j. KUOK 89533/2017 **se zrušuje a věc se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 3 000 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

III. Osoba na řízení zúčastněná **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 9. 5. 2017, č. j. SMOL/117282/2017/OSC/EOOPCD/Neu zrušil Magistrát města Olomouce, odbor správních činností, oddělení evidence obyvatel, občanských průkazů a cestovních dokladů (dále jen „MmOl“) dle § 12 odst. 1 písm. c) a odst. 2 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“), údaj o místě trvalého pobytu žalobce na adrese J. 2, O. a určil, že dnem právní moci rozhodnutí je místem trvalého pobytu žalobce sídlo ohlašovny. MmOl uvedl, že žalobce byl k trvalému pobytu na dané adrese přihlášen v rámci oznamovací povinnosti rodičů dle zákona č. 135/1982 Sb. a vyhlášky č. 146/1982 Sb., tudíž mu k bytu svědčilo odvozené užívací právo. Vznik jiného užívacího práva žalobce k předmětnému bytu nevyplývá z katastru nemovitostí ani nebyl nijak účastníky doložen. Neužívání bytu bylo potvrzeno výpověďmi svědků JUDr. K. a P. V., potvrdila je také matka žalobce, D. H., navrhovatel a podpůrně je lze mít za prokázané i z písemného vyjádření M. H. Dále s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 As 41/2011 uvedl, že užíváním bytu se myslí osobní užívání za účelem bydlení, což není v případě žalobce splněno. Důvod neužívání bytu (tvrzená výměna klíčů) není rozhodný, pokud se žalobce nedomáhal žádné efektivní ochrany proti postupu vlastníka objektu. Ve vztahu k námitce žalobce o nutnosti podání návrhu oběma manželi H., kteří mají předmětný byt ve společném jmění manželů, MmOl odkázal na § 696 občanského zákoníku zakotvující oprávnění manželů k vzájemnému zastupování v běžných věcech, přičemž přihlášení či odhlášení osoby k trvalému pobytu je běžnou záležitostí, neboť z údaje o trvalém pobytu nevyplývají žádná práva k objektu. Uzavřel, že žalobci svědčilo k bytu odvozené užívací právo, které zaniklo odebráním souhlasu vlastníkem objektu – navrhovatelem - v návaznosti na neužívání společné domácnosti, tudíž obě podmínky pro zrušení údaje o místě trvalého pobytu dle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel, a to zánik užívacího práva i neužívání objektu, byly splněny.
2. Žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a rozhodnutí MmOl potvrdil. Žalovaný se nejprve vyjádřil k procesním námitkám žalobce proti postupu MmOl při odstraňování vad odvolání, k námitce vadného porřízení výpisu z katastru nemovitostí jako důkazu v řízení i k námitce použití formulářového tiskopisu k podání návrhu. Ve vztahu k účastenství D. H. v řízení se žalovaný ztotožnil s názorem MmOl, že se jednalo o zákonem předvídané zákonné zastoupení manželů. Dále uvedl, že matka žalobce se k návrhu na zrušení údaje o místu trvalého pobytu žalobce sice formálně nepřipojila, avšak zřetelně o něm věděla a nic proti němu nenamítala (viz procesně nepoužitelná výpověď svědkyně mimo ústní jednání). Žalovaný dále uvedl, že sice souhlasí s námitkou žalobce, že výslech svědků mimo nařízené ústní jednání odporuje právnímu názoru vyslovenému v předchozím zrušujícím rozhodnutí, avšak jelikož správní řád ani zákon o evidenci obyvatel nařízení ústního jednání nestanoví jako povinnou součást dokazování v tomto správním řízení, pak *„proto i přesto, že správní orgán v rámci dokazování zcela a úplně nerespektoval výše uvedený právní názor odvolacího orgánu, nejde ze strany správního orgánu o porušení právních předpisů takovým způsobem, který by měl vliv*

na správnost a zákonnost následně vydaného rozhodnutí“. Svědecké výpovědi Z. K. a P. V. proto označil za zákonně provedené důkazy, o jejichž provedení byl žalobce včas informován a bylo mu umožněno se jich zúčastnit. Neodůvodnění nevyhovění žádosti žalobce o změnu termínu provádění výsledku svědků označil žalovaný za nikoli vhodné, avšak vyjádřil názor, že je na posouzení správního orgánu, zda takovému návrhu vyhoví, či nikoliv, přičemž žalobce důvody žádosti nedoložil a ponechal na MmOl, aby si sám tyto důvody u zaměstnavatele žalobce ověřil. Dále uvedl, že nemá důvod pochybovat o pravdivosti svědeckých výpovědí, neboť oba svědci byli řádně podle § 55 odst. 5 správního řádu poučeni a tvrzení žalobce, jimiž věrohodnost svědků napadal, představují pouhé ničím nedoložené a neprokázané domněnky. Dále zdůraznil, že žalobce při ústním jednání dne 26. 4. 2017, kdy byl s výpověďmi svědků seznámen, mohl žádat nařízení nového ústního jednání, na něž by byli svědci opětovně předvoláni, což však neučinil. Žalovaný se ztotožnil s MmOl v závěrech, že žalobci nesvědčí ani nesvědčil žádný věcněprávní titul k užívání předmětného bytu, že z vyjádření navrhovatele vyplynulo, že mezi žalobcem a jeho rodiči nebyla nikdy uzavřena nájemní smlouva a že žalobcem namítaná ústní dohoda s jeho rodiči o užívání bytu mu nemohla založit právní titul k užívání bytu. Žalobci svědčilo odvozené užívací právo k bytu vyplývající ze vztahu rodiče a dítě, tj. z jakési formy souhlasu rodičů s žitím dítěte v jejich domácnosti. Takové odvozené užívací právo nemá zákonem upravenou formu, zpravidla se jedná o ústní souhlas, jehož obdobou může být i odvolatelem namítaná ústní dohoda o tom, že může v bytě bydlet. Zánik takového souhlasu, přivolení či dohody může být vysloven i ústně, přičemž za odebrání souhlasu s bydlením je považováno i podání návrhu na zrušení údaje o místě trvalého pobytu. Je plně v dispozici osoby disponující právním titulem k užívání bytu s kým chce bydlet. Navrhovatel podáním návrhu souhlas s užíváním bytu synovi odebral. Zánik užívacího práva žalobce k bytu na adrese J. 2, O. tak byl spolehlivě prokázán. V řízení bylo pak rovněž prokázáno výpověďmi svědků, vyjádřením navrhovatele a zejména vyjádřením žalobce samotného, že žalobce fakticky na této adrese nebydlí, neboť bydlí na ul. J. 16, O. Žalobcem popsaná frekvence užívání bytu rodičů od roku 2010, tj. jednou měsíčně a na svátky, odpovídá občasným návštěvám, či přespáváním, nikoli bydlením. Údaj o místu trvalého pobytu je údajem evidenčním, ze kterého žalobci nevyplývají žádná práva. Tvrzená výměna zámků na bytě rodiči nemá na posouzení věci vliv, neboť z hlediska podmínek § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel, je podstatné zjištění faktického stavu a nikoli okolností, které k němu vedly.

3. Žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného. Namítal, že:
- a) zjištění, o která žalovaný opírá svůj závěr, že byla bez důvodných pochybností prokázána existence obou podmínek pro zrušení údaje o adrese trvalého pobytu osoby podle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel, nemají oporu ve spise. Zjištění MmOl, že užívací právo žalobce k bytu na adrese J. 2, O. zaniklo, bylo postaveno pouze na tvrzení navrhovatele, které bylo zpochybněno tvrzením žalobce, učiněným u jednání dne 26. 4. 2017, že mu stále svědčí právo na bezplatné užívání bytu na základě ústní dohody, jež dosud nebyla zrušena. MmOl se však nezabýval tím, že proti sobě stojí protichůdná tvrzení o klíčové skutečnosti. Žalovaný tuto nezákonnost neodstranil;
 - b) navrhovatel v návrhu neurčitě uvedl, že k zániku užívacího práva žalobce došlo „odebráním souhlasu k užívání bytu“, aniž by však bylo zřejmé, jaký byl původní užívací titul (kdy a jak měl být udělen) a kdy a kým byl zrušen. O této skutečnosti tak

panovaly jen dohady a smyšlenky. Žalovaný v původním kasačním rozhodnutí uložil MmOl, aby tento ověřil a zjistil existenci užívacího práva. MmOl se závazným pokynem neřídil, tudíž byl dán důvod pro zrušení rozhodnutí MmOl v odvolacím řízení podle § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu. V žalobou napadeném rozhodnutí se žalovaný bez bližšího odůvodnění a překvapivě ztotožnil s názorem MmOl, že žalobci svědčilo k užívání bytu odvozené užívací právo vzniklé z ohlašovací povinnosti navrhovatele matky žalobce, které zaniklo odebráním souhlasu vlastníkem objektu. Nedostatek skutkových zjištění se pak správní orgány pokusily kompenzovat opakovaným zdůrazněním, že žalobce nemá k předmětnému bytu žádné věcné ani obligační právo;

- c) žalovaný dospěl k nesprávnému právnímu názoru. Starý i nový občanský zákoník jsou založeny na zásadách bezformálnosti soukromoprávního styku, smluvní volnosti a autonomie vůle. Osoby mohou uzavřít smlouvu nepojmenovanou a nikoli v písemné formě. Užívání nemovitosti tedy nemusí být založeno výlučně jen nájemní smlouvou, jak dovozuje žalovaný, nýbrž např. i uzavřením dohody o bezplatném užívání bytu, jak tomu bylo v posuzované věci v roce 2005 ústní dohodou mezi žalobcem a jeho rodiči za přítomnosti prarodičů žalobce, M. a M. B. Takovou dohodu lze v souladu se zásadou *pacta sunt servanda* zrušit opět jen dohodou všech účastníků;
- d) je sice pravdou, že žalobce v době rozhodování MmOl a žalovaného fakticky byt na adrese J. 2, O. neužíval, nicméně příčinou tohoto stavu bylo protiprávní jednání rodičů spočívající v porušení platné dohody o bezplatném užívání bytu žalobcem. Navrhovatel by v souladu s principem *ius ex iniuria non oritur* (právo nevzniká z bezpráví) neměl ze svého protiprávního jednání těžit;
- e) způsobem vedení řízení ze strany MmOl došlo k porušení práva na spravedlivý proces a jeho záruk. Žalobce usuzuje, že navrhovatel si s úředními osobami hodně „povídal mimo protokol“, tudíž byly tyto proti žalobci zaujaté a předpojaté, což lze dovodit z toho, že MmOl opakovaně nevyrozuměl žalobce o provedení výsledku svědka, vyrozumění o ústním jednání v prvním případě provedl bez dostatečného předstihu a v druhém případě bez řádného a dostatečného odůvodnění nevyhověl omluvě žalobce, dále MmOl tvrzení žalobce z nepřiléhavých důvodů opakovaně odmítal, pokud se již jimi vůbec obtěžoval zabývat, MmOl v rozporu s § 37 odst. 3 správního řádu nevyzval žalobce k odstranění vad odvolání a předal věc rovnou žalovanému. Rovněž skutečnost, že se k MmOl bez předvolání dostavovaly různé osoby, samy od sebe nebo za doprovodu navrhovatele a MmOl je mimo jednání vyslýchal jako svědky, svědčí o tom, že proces nebyl nestranný a spravedlivý. Zákon o evidenci obyvatel ani správní řád sice nevyžadují obligatorní nařízení ústního jednání, avšak z povahy věci při nutnosti provedení dokazování ústní jednání mělo být nařízeno, což ostatně uznal i žalovaný, který v prvním kasačním rozhodnutí uložil MmOl, aby v případě potřeby výsledku svědků provedl výsledky na ústním jednání. Po vrácení věci však MmOl opětovně vyslechl svědka mimo ústní jednání, čímž porušil § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu. Žalobce to v odvolání namítl, žalovaný se však přímému vypořádání této odvolací námitky vyhnul;
- f) MmOl se v rozporu s § 68 odst. 3 správního řádu nezabýval konkrétními námitkami, jimiž žalobce ve vyjádření ze dne 28. 3. 2017 zpochybňoval věrohodnost svědků Z. K. a P. V. Žalovaný se nedostatek odůvodnění pokusil zachránit odkazem na § 55 odst. 5 správního řádu, avšak odkaz na poučení svědků nemůže nahradit vlastní úvahy

správního orgánu při hodnocení jednotlivých podkladů podle § 50 odst. 4 správního řádu;

- g) řízení bylo zatíženo zmatečností, neboť správní orgány zaměnily institut účastenství v správním řízení se zákonným zastoupením manželů při právním jednání v občanském právu. Odkaz na § 696 občanského zákoníku není správný, neboť podání návrhu na zahájení řízení podle správního řádu není právním jednáním podle občanského práva. Návrh na zrušení údaje o místě trvalého pobytu žalobce měli podat oba rodiče žalobce.

4. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl, přičemž ve vyjádření v žalobě shrnul závěry učiněné v napadeném rozhodnutí. Uvedl, že návrh podala oprávněná osoba dle zákona o evidenci obyvatel. Dle zažité praxe a metodického doporučení ministerstva vnitra stačí k podání návrhu na zrušení údaje o trvalém pobytu občana návrh jednoho ze spoluvlastníků nemovitosti, přičemž ostatní spoluvlastníci se stávají účastníky řízení až tehdy, pokud se do řízení připojí. Dále uvedl, že naplnění obou podmínek pro zrušení údaje o trvalém pobytu bylo prokázáno. Uživací právo žalobce bylo odvozeno ze zákona o rodině jako součást vyživovací povinnosti rodičů vůči dětem a taktéž plynulo z vedení společné domácnosti žalobce s rodiči. Vznik uživatelského práva žalobce na základě ústního souhlasu navrhovatele navrhovatel popřel a žalobce jej neprokázal. Postačovalo proto, aby oprávněná osoba odebrala souhlas s přihlášením k trvalému pobytu. Jelikož se žalobce z předmětného bytu odstěhoval, je schopen si vyřešit otázku bydlení vlastními silami a nevede s rodiči společnou domácnost, nesvědčí mu k užívání předmětného bytu ani odvozené právo. Při posuzování neužívání nemovitosti je významný pouze stav faktický. Znemožňuje-li občanovi jiná osoba oprávněné užívání nemovitosti, může se svých práv domáhat občanskoprávní cestou, o takovém jednání však není ve spise žádný důkaz. Navrhovatel i žalobce shodně potvrdili, že žalobce byt na adrese J. 2, O. neužívá ve smyslu bydlení, jak tento termín chápe judikatura. Závěrem žalovaný obsáhle citoval z rozsudků Nejvyššího správního soudu.
5. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí. Při přezkumu vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
6. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
7. Z obsahu správního spisu soud zjistil:
- dne 20. 7. 2016 podal Ing. L. H. (dále jen „navrhovatel“) u Magistrátu města Olomouce, odboru správních činností, oddělení evidence obyvatel, občanských průkazů a cestovních dokladů (dále jen „MmOl“) návrh dle § 12 odst. 1 písm. c) a odst. 2 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“) na zrušení údaje o místě trvalého pobytu žalobce, který je jeho synem, na adrese J. 2, O. Ve formulářové žádosti uvedl, že je vlastníkem bytu na uvedené adrese, že žalobce byt na uvedené adrese min. 10 let neužívá a v současné době se zdržuje na adrese J. 16, O. Dále v žádosti uvedl, že zánik uživatelského práva žalobce k bytu nastal odebráním souhlasu k užívání bytu;
 - dne 20. 7. 2016 MmOl oznámil žalobci zahájení správního řízení ve věci zrušení údaje o místě trvalého pobytu a současně jej vyzval k vyjádření se k podkladům rozhodnutí.

Žalobce v podání ze dne 11. 8. 2016 uvedl, že z obsahu podaného návrhu je zřejmé, že navrhovatel neprokázal existenci důvodů pro rozhodnutí o zrušení údaje o místu trvalého pobytu, resp. žádná relevantní tvrzení v návrhu ani neuvedl. Dne 15. 8. 2016 se k MmOl bez předvolání dostavila JUDr. Z. K. MmOl sepsal protokol o jejím výsledku mimo ústní jednání. Žalobce se následně na opětovnou výzvu k vyjádření se k podkladům rozhodnutí dne 8. 9. 2016 dostavil k MmOl a do protokolu uvedl, že v návrhu obsažená tvrzení nejsou pravdivá a že mimo jednání uskutečněný výslech svědkyně je procesně nepoužitelný. Dále navrhl výslech dalších svědků, a to jeho matky D. H., jeho sestry M. H., jeho tety I. B., prarodičů B., popř. sousedů manželů V. nebo pana J.;

- na den 29. 9. 2016 nařídil MmOl ústní jednání. Dne 19., resp. 20. 9. 2016 oznámil úřad žalobci, že svědek Z. J. se z ústního jednání omluvil, proto bude vyslechnut jako svědek mimo ústní jednání. Dne 22. 9. 2016 bylo MmOl doručeno písemné podání M. H., která uvedla, že se z důvodu pracovního vytížení jednání nezúčastní, a proto po domluvě s úřednicí podává písemné svědectví o tom, kdy se žalobce odstěhoval od rodičů, kde skutečně bydlí a o tom, že žalobce se svými rodiči nekomunikuje. Dne 26. 9. 2016 do protokolu mimo jednání učinil výpověď svědek Z. J. Dne 27. 9. 2016 se k MmOl dostavila matka žalobce, D. H., která uvedla, že se dostavila mimo termín nařízeného jednání z osobních důvodů. Do protokolu uvedla, že se žalobce v 18 letech odstěhoval k prarodičům na adresu J. 16, O., od té doby s nimi nekomunikuje a na adrese J. 2, O. se nezdržuje;

- dne 28. 9. 2016 se žalobce písemně omluvil z nařízeného jednání. Namítl, že nebyla dodržena zákonná lhůta k přípravě k jednání, neboť mu bylo předvolání doručeno až dne 25. 9. 2016. Dále namítl nezákonnost provedení výsledku svědka J. mimo ústní jednání a zejména zdůraznil, že navrhovatel neunesl své důkazní břemeno o skutečnostech dle § 12 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel, jeho vlastní důkazní návrhy byly spíše alternativní, proto je bere zpět;

- dne 31. 10. 2016 vydal MmOl rozhodnutí č. j. SMOL/238811/2016/OSC/EOPCD/Neu, kterým údaj o místě trvalého pobytu žalobce na adrese J. 2, O. zrušil a určil, že dnem právní moci rozhodnutí je místem trvalého pobytu žalobce sídlo ohlašovny. MmOl uvedl, že z vlastní činnosti zjistil, že žalobce byl k trvalému pobytu na adrese J. 2, O. přihlášen ze zákona na adresu matky, tudíž měl právo bydlení odvozené z rodinného vztahu. Uživací právo k bytové jednotce v domě na předmětné adrese však žalobci odebráním souhlasu k bydlení oprávněnou osobou zaniklo, přičemž neužívání bytu bylo potvrzeno Z. J., D. H. a podpůrně i písemným prohlášením M. H.;

- žalovaný rozhodnutím ze dne 6. 2. 2017, č. j. KUOK 7436/2017 rozhodnutí MmOl zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Žalovaný se ztotožnil s žalobcem v tom, že navrhovatel neoznačil žádné důkazy k prokázání tvrzeného neužívání bytu žalobcem, přičemž MmOl pochybil, když jej k doplnění návrhu nevyzval. Dále žalovaný uvedl, že MmOl zmíněné přihlášení žalobce k trvalému pobytu na adresu bydliště jeho matky ze zákona nemá oporu v tehdy platném zákonu č. 135/1982 Sb., nicméně označil za pravděpodobné, že žalobci vzniklo odvozené uživatelské právo k předmětnému bytu ze společného soužití s rodiči, které zaniká ukončením žití ve společné domácnosti, popř. odebráním souhlasu s užíváním objektu osobou, která disponuje právním titulem k jeho užívání. Dále žalovaný uvedl, že s ohledem na odstup času měl MmOl prověřit i možný vznik dalších případných institutů uživatelského práva a jejich zánik. Dále žalovaný vytknul MmOl porušení procesních práv žalobce a nepoužitelnost výpovědí svědků učiněných

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

mimo ústní jednání, v jejichž důsledku nebyl zjištěn skutkový stav v rozsahu nezbytném pro rozhodnutí, neboť podmínka neužívání bytu žalobcem nebyla prokázána. Následně žalovaný podrobně popsal, jak má MmOl po vrácení věci v řízení pokračovat;

- dne 6. 3. 2017 navrhovatel na výzvu MmOl do protokolu uvedl, že je i nadále spoluvlastníkem bytu na adrese J. 2, O., že žalobce s ním ani jeho manželkou neuzavřel k tomuto bytu žádnou nájemní smlouvu, v bytě bydlel do svých 18 let, kdy se odstěhoval ke svým prarodičům manželům B. na adresu J. 16, O. K prokázání uvedených tvrzení označil důkaz výsledkem svědků Z. K. a P. V.;

- MmOl dne 7. 3. 2017 předvolal oba navržené svědky k výsledkům na den 30. 3. 2017, o jejichž konání žalobce uvědomil. Dne 20. 3. 2017 se žalobce omluvil z účasti u plánovaných výsledků. Namítl, že svědci by měli být vyslechnuti při jednání, nikoli mimo ně. Uvedl, že účasti u plánovaných výsledků mu brání pracovní seminář v Mikulově, na nějž je přihlášen, přičemž uvedl telefonický odkaz na personální oddělení zaměstnavatele (žalovaný), kde si je možné tuto informaci ověřit. MmOl obratem dne 22. 3. 2017 sdělil žalobci, že písemnou omluvu z účasti při dokazování bere na vědomí, avšak termín nebude měněn, přičemž svá procesní práva bude moci žalobce následně u jednání uplatnit. Žalobce na sdělení zareagoval podáním ze dne 28. 3. 2017, v němž se ohradil vůči nevyhovění žádosti o změnu termínu výsledku svědků, namítl porušení zákona i závazného právního názoru žalovaného o nutnosti výsledku svědků při jednání, nikoli mimo něj, a dále namítl nevěrohodnost obou navržených svědků. MmOl přesto dne 30. 3. 2017 oba svědky vyslechl mimo ústní jednání, u výsledků byl přítomen navrhovatel;

- dne 26. 4. 2017 se konalo u MmOl ústní jednání, jehož se účastnili žalobce i navrhovatel. MmOl seznámil žalobce s výpověďmi obou svědků, následně se oba účastníci vyjádřili k věci a k podkladům rozhodnutí. Žalobce namítl, že předmětný byt je ve společném jmění manželů jeho rodičů, proto měl být návrh podán oběma a D. H. měla být též účastníkem řízení. Uvedl, že v roce 2005 začal v Olomouci studovat vysokou školu a z důvodu blízkosti školy bydlel v průběhu studia přes týden u prarodičů na ul. J. a domů jezdil na víkendy. Tehdy uzavřel s rodiči ústní dohodu o tom, že může byt i nadále bezplatně užívat, čemuž byli přítomni jeho prarodiče, kteří to mohou dosvědčit. Dále uvedl, že v roce 2010 po ukončení studia zůstal z osobních důvodů bydlet u prarodičů, avšak domů stále minimálně jednou za měsíc a na svátky dojížděl, má v bytě rodičů své osobní věci a nikdy se z něj neodstěhoval. Návrhem byl zaskočen, chtěl situaci s rodiči probrat, avšak vyměnili zámky a na zvonění neotevírali. Dále uvedl, že dům na J. ulici je prarodičů, on v něm má vyhrazenou část bytu a přihlášení k trvalému pobytu do tohoto domu neuvažoval. Navrhovatel na druhé straně uvedl, že s nimi žalobce od svého odstěhování nekomunikuje, v bytě na J. 2 je nenavštěvuje, nemá v něm žádné věci, zámek byl vyměněn s výměnou dveří již před 7 lety. Dále uvedl, že žádná ústní dohoda o bezplatném užívání nebyla nikdy uzavřena a považuje ji za nelogickou, neboť svého syna nechají za jakékoli situace v bytě bydlet bez ohledu na trvalý pobyt;

- dne 9. 5. 2017 vydal MmOl rozhodnutí, jímž návrhu vyhověl. Obsah rozhodnutí je shrnut výše v odst. 1 rozsudku;

- dne 14. 6. 2017 podal žalobce proti rozhodnutí MmOl blanketní odvolání, které přislíbil nejpozději do konce srpna 2017 odůvodnit. MmOl zaslal odvolání navrhovateli a dne 3. 7. 2017 předložil spis žalovanému. Ten dne 8. 8. 2017 vyzval žalobce k odstranění chybějících náležitostí odvolání ve stanovené lhůtě;

- žalobce v doplnění odvolání ze dne 23. 8. 2017 proti rozhodnutí MmOl namítal, že MmOl zásadním způsobem v řízení porušoval právo žalobce na spravedlivý proces, zejména tím, že procesní pravidla vůbec nedodržoval a nepokrytě stranil navrhovateli. Namítal, že MmOl projednal návrh, který byla z důvodu nedostatečných tvrzení navrhovatele neprojednatelný. Dále namítal, že v řízení byl nesprávně vymezen okruh účastníků, neboť bylo nezbytné, aby návrh podali oba manželé H., s tím, že k otázce procesního účastenství nelze použít výklad pomocí hmotněprávních norem o vzájemném zastupování manželů v běžných záležitostech. MmOl nadto dle žalobce nezákonně vycházel jako z jednoho z podkladů z protokolu o výpovědi D. H., jíž však nebyl žalobce přítomen a s tímto protokolem nebyl následně seznámen. Dále namítal, že MmOl vyslechl svědky v rozporu se zákonem i závazným právním názorem žalovaného opět mimo ústní jednání, čímž žalobci znemožnil kladení otázek svědkům. Samotné ústní jednání již bylo jen pro forma. Dále namítal, že jeho tvrzení o existenci ústní dohody o bezplatném užívání MmOl označil za nevěrohodné pouze s argumentací, že žalobce vlastní jinou nemovitost. Stejně tak by však mohl MmOl označit za nevěrohodná veškerá tvrzení navrhovatele, neboť i ten je vlastníkem jiné nemovitosti, ačkoli to v řízení popřel. Samotné vlastnictví nemovitosti žalobcem nebylo v řízení prokázáno a není nijak relevantní z hlediska předmětu řízení. Závěrem uvedl, že ačkoli v roce 2013 došlo k darování, považuje rodinný dům na J. ulici v O.- H. stále za dům prarodičů, jimž bylo při darování zřízeno věčné břemeno bezplatného užívání celé nemovitosti. V této době bydlel žalobce u rodičů a v H. přebýval pouze v týdnu při docházce do zaměstnání za účelem osobní pomoci prarodičům;
- žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím odvolání žalobce zamítl. Argumentace žalovaného je shrnuta výše v odst. 2 rozsudku.

Právní hodnocení krajského soudu

8. Právní rámec posuzované problematiky tvoří § 12 zákona o evidenci obyvatel. Podle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel *rozhodne ohlašovna o zrušení údaje o místu trvalého pobytu, zaniklo-li užívací právo občana k objektu nebo vymezené části objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako místo trvalého pobytu občana a neužívá-li občan tento objekt nebo jeho vymezenou část*. V případě, kdy zrušení údaje o trvalém pobytu požaduje navrhovatel, je povinen podle odstavce 2 citovaného ustanovení existenci důvodů rozhodných pro zrušení údaje o místu trvalého pobytu ohlašovně prokázat. Správní orgán je tedy po podání žádosti o zrušení údaje o místě trvalého pobytu v souladu s § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel povinen posoudit, zda navrhovatel prokázal kumulativní splnění dvou podmínek, a to zda zaniklo ohlašované osobě užívací právo k objektu (*stav právní*), a zda ohlašovaná osoba byt již neužívá (*stav faktický*).
9. Krajský soud se nejprve zabýval žalobním bodem, jímž žalobce vytýkal žalovanému zmatečnost celého správního řízení z důvodu nesprávného vymezení okruhu účastníků, konkrétně nezákonné opomenutí matky žalobce, jakožto účastníka řízení, a dále nesprávné zaměnění institutu účastenství správního řízení a vzájemného zákonného zastoupení manželů.
10. Podle § 12 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel ohlašovna rozhodne o zrušení údaje o místě trvalého pobytu podle odstavce 1 písm. c) *jen na návrh vlastníka objektu nebo jeho vymezené části nebo na návrh oprávněné osoby uvedené v § 10 odst. 6 písm. c)*.
11. Krajský soud uvádí, že byť ne komplexně, se k otázce oprávněné osoby k podání návrhu na zrušení údaje o místu trvalého pobytu, vyslovil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne

6. 11. 2014, č. j. 10 As 125/2014-39, kde uvedl: „[25] Zapsání i zrušení údaje o trvalém pobytu může navrhnout vlastník objektu nebo jakákoliv oprávněná osoba uvedená § 10 odst. 6 písm. c) téhož zákona. Za vlastníka objektu ve smyslu uvedeného ustanovení je nutno považovat každého spoluvlastníka. Jak je uvedeno výše, Nejvyšší správní soud se neztotožnil s názorem, dle něhož by úkony související se zápisem či zrušením trvalého pobytu bylo možno hodnotit jako součást hospodaření se společnou věcí. Vyplývá to zejména z výslovné deklarace ustanovení § 10 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel, dle něhož z přihlášení občana k trvalému pobytu nevyplývají žádná práva k objektu ani k vlastníkovu nemovitosti. Tomuto výkladu odpovídá i široké vymezení okruhu oprávněných osob v § 10 odst. 6 písm. c) zákona o evidenci obyvatel. Oprávněnými osobami jsou podle tohoto ustanovení i všichni nájemníci a další osoby, kterým svědčí z jakéhokoliv titulu právo užívat objekt či jeho vymezenou část. Zákon o evidenci obyvatel zjevně nepodmínil podání návrhu těmito osobami souhlasem vlastníků nemovitosti, a to právě z důvodu evidenčního charakteru institutu trvalého pobytu.

12. Nutno sice dodat, že ve věci posuzované Nejvyšším správním soudem šlo o situaci, kdy byl údaj o trvalém pobytu občana zapsán pouze na základě souhlasu oprávněné osoby, bez návaznosti na užívací právo k objektu, nicméně krajský soud neshledává důvod k odchýlení se od závěru, že úkony související se zápisem či zrušením trvalého pobytu bylo možno hodnotit jako součást hospodaření se společnou věcí a že by tedy k podání návrhu dle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel bylo třeba souhlasu všech spoluvlastníků předmětného objektu, či souhlasu obou manželů v případě, že objekt je součástí jejich společného jmění, tedy že by navrhovateli v řízení dle § 12 zákona o evidenci obyvatel museli být všichni podíloví spoluvlastníci, popř. oba manželé. S ohledem na skutečnost, že krajskému soudu není zřejmé, jak by se zrušení údaje o místě trvalého pobytu třetí osoby mohlo dotknout subjektivních veřejných práv toho z manželů, který návrh dle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel nepodal, není důvod druhého z manželů považovat za účastníka tohoto řízení. Tato osoba dle názoru soudu nesplňuje bez dalšího žádnou z definic účastníků řízení dle § 27 s. ř.
13. Krajský soud proto uzavírá, že správní orgány nezatížily řízení zmatečností, pokud nejednaly s matkou žalobce jako s účastníkem řízení. Pro úplnost lze přitakat žalovanému, že z ohledem na rekapitulovaný obsah správního spisu je zřejmé, že D. H. o návrhu věděla, nic proti němu nenamítala, vyjádřila se souhlasně k tvrzením navrhovatele a účastenství v řízení se nedožadovala.
14. Otázkami spojenými s odhlášením osoby z místa trvalého pobytu na návrh jiné osoby dle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel, konkrétně případem návrhu rodiče na zrušení údaje o místě trvalého pobytu potomka, se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 10. 2013, č. j. 9 As 121/2012-47, kde uvedl: „Právem užívání ve smyslu § 12 zákona o evidenci obyvatel je myšleno zejména právo vlastnické, spoluvlastnické, právo odpovídající věcnému břemeni a právo nájmu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2008, čj. 3 As 38/2008-82). Právní teorie i judikatura soudů potom rozlišuje tzv. neodvozený a odvozený právní titul k bydlení (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 11. 2002, sp. zn. 26 Cdo 1662/2002, nebo ze dne 7. 12. 2011, sp. zn. 26 Cdo 2491/2010.“ Dále Nejvyšší správní soud uvedl: „Členové rodiny, případně domácnosti, mají zpravidla odvozený titul k bydlení, založený často na rodinněprávních vztazích (u dětí jde o výkon rodičovské zodpovědnosti, u manželky o povinnost vyplývající z § 19 zákona o rodině; srov. Jehlička, O.; Švestka, J.; Škárová, M. Občanský zákoník: komentář. 8. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003, s. 910). Tento titul je založen na vyslovení souhlasu osoby, které svědčí neodvozený titul k užívání (dále

jen „neodvozený uživatel“) s jejich spoluužíváním bytu či objektu [...] Při posuzování splnění první podmínky stanovené § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel je tedy nezbytné ze strany správního orgánu nejdříve určit, zda odhlašovaná osoba má odvozený či neodvozený titul k užívání bytu (objektu či jeho části), podle tohoto závěru pak posoudit, jakým způsobem lze zánik jejího užívacího práva prokázat a zda odhlašovatel tomuto ve smyslu § 12 odst. 2 citovaného zákona vyhověl. Je možno shrnout, že u neodvozeného titulu užívání vždy existuje zcela samostatné právo odhlašované osoby užívat objekt a odhlašovatel zánik tohoto práva musí prokázat, zpravidla doložením zániku smluvního vztahu či jiné právní skutečnosti, na základě které neodvozený titul k užívání v minulosti vznikl. V případě, že je právo užívání bytu odhlašované osoby odvozeno od souhlasu odhlašovatele (či jiné osoby), k prokázání zániku užívacího práva je nutné doložit pouze odvolání tohoto souhlasu. Dle názoru Nejvyššího správního soudu je tento důkaz, tj. doložení odvolání souhlasu s užíváním bytu odvozeným uživatelem, dostatečný k prokázání splnění první podmínky § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci pobytu a správní orgán I. stupně je povinen ho akceptovat.“

15. K otázce vzniku odvozeného užívacího práva Nejvyšší správní soud dále v rozsudku uvedl: „Přestože podstatou vzniku odvozeného práva k užívání bytu je dobrovolné svolení neodvozeného uživatele s jejich sdílením společného bydliště, v některých krajních případech může právo strpění jejich pobytu v bytě založit i zvláštní zákon. V případě vztahu rodičů a dětí je jím zákon o rodině [...] Povinnost rodičů zajistit dítěti bydlení obecně vyplývá z hmotněprávní úpravy vztahů mezi rodiči a dětmi dle zákona o rodině. Rodiče jsou povinni plnit vůči dětem vyživovací povinnost, která v sobě zahrnuje i zmíněnou povinnost zajištění odpovídajícího bydlení, a to až do doby, kdy jsou děti schopny se samy živit (§ 85 odst. 1 zákona o rodině) [...] Pokud rodič v rámci správního řízení o zrušení údaje o místě trvalého pobytu dítěte dříve udělený souhlas ke společnému užívání bytu odvolává, je toto odvolání nutno považovat za splnění podmínky zániku užívacího práva dítěte.“
16. Žalobce v žalobě namítal že MmOl projednal návrh, který byl z důvodu nedostatečných tvrzení navrhovatele neprojednatelný, což vyvolalo následný nesprávný postup správních orgánů v podobě domýšlení skutečností, kterými měly být naplněny podmínky stanovené v § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel za navrhovatele.
17. Krajský soud souhlasí s žalobcem, že návrh trpěl od začátku vadami. Z výše shrnutého obsahu správního spisu vyplývá, že námitku chybějících tvrzení i označení důkazů navrhovatelem vznesl žalobce již po prvním seznámení se s obsahem návrhu a trval na přetrvávající existenci vad návrhu po celou dobu řízení.
18. Vady návrhu jsou však dle názoru krajského soudu dány podobou samotného formuláře, který vyžaduje po navrhovateli toliko uvedení právní skutečnosti, na jejímž základě došlo k zániku užívacího práva dané osoby k objektu, aniž by vyžadoval tvrzení o tom, jaká právní skutečnost užívací právo této osoby k tomuto objektu založila. V případě některých skutečností lze právní skutečnost, která založila užívací právo osoby k místu trvalého pobytu, implicitně dovodit z tvrzené právní skutečnosti, na jejímž základě došlo k zániku tohoto práva – např. z tvrzení o dohodě o ukončení nájemní smlouvy či tvrzení o uplynutí sjednané doby nájmu lze dovodit, že právní skutečností zakládající užívací právo k objektu byla právě předmětná nájemní smlouva. Z navrhovatelem doložených listin lze pak v takových případech rovněž zjistit datum zániku užívacího práva. V případě některých užívacích oprávnění však obdobná dedukce možná není, a to např. právě v případě, který nastal v posuzované věci, kdy navrhovatel jako skutečnost, na jejímž základě došlo k zániku užívacího práva žalobce k předmětnému bytu uvedl „odebrání souhlasu k užívání

bytu“. Z tohoto tvrzení totiž není zřejmé, jaký byl původní užívací titul žalobce, ani kdy a kým byl souhlas k užívání odebrán.

19. MmOl navrhovatele k doplnění uvedených tvrzení nevedl. MmOl považoval návrh za projednatelný a věcně o něm rozhodl. Vycházel přitom zřetelně z tvrzení v návrhu o tom, že žalobce je synem navrhovatele, a dále z obsahu výpisu z katastru nemovitostí a z vlastních evidenčních pomůcek (informační systém evidence obyvatel), a automaticky dovodil, že není-li v katastru nemovitostí zapsané žádné věcné právo žalobce k předmětnému bytu a měl-li žalobce zapsán údaj o místě trvalého pobytu na dané adrese od narození, jedná se o případ, kdy užívací právo žalobce bylo odvozeno od neodvozeného titulu jeho rodičů, tj. navrhovatele a D. H., užívat byt na základě jejich vlastnického práva k němu (přesněji na základě skutečnosti, že tento byt je součástí jejich společného jmění manželů). Za důkaz o zániku tohoto odvozeného užívacího práva žalobce pak MmOl považoval v návrhu uvedené prohlášení navrhovatele o tom, že došlo k „odebrání souhlasu k užívání bytu“, přičemž za osobu, která takto souhlas odebrala logicky považoval samotného navrhovatele.
20. Postupu a (předpokládaným) úvahám MmOl ve vztahu k právnímu stavu, tj. otázce užívacího práva dle názoru krajského soudu v zásadě není co vytknout. Skutečnost, že MmOl v prvním rozhodnutí uvedl nesprávný právní předpis, na jehož základě došlo k zápisu údaje o místě trvalého pobytu žalobce, není rozhodná, neboť následně došlo k revizi tohoto právního hodnocení.
21. Žalovaný dal nicméně v rozhodnutí ze dne 6. 2. 2017 žalobci za pravdu a uložil MmOl, aby navrhovatele vyzval k vyjádření se k případnému nájemnímu právu žalobce i případnému zániku tohoto práva, jakož i k označení důkazů k prokázání tvrzeného neužívání bytu žalobcem. Žalovaný v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že pokyn k prověření jiných případných užívacích titulů žalobce k předmětnému bytu dává MmOl s ohledem na „dlouhý časový odstup od přihlášení“ žalobce k trvalému pobytu.
22. Tento pokyn žalovaného nepovažuje krajský soud za správný. Do doby prvního rozhodnutí MmOl žalobce z obsahu spisu nevyplývala žádná skutečnost, která by nasvědčovala tomu, že užívací právo žalobce k předmětnému bytu jeho rodičů mohlo vzniknout na základě jiné právní skutečnosti než na základě správním orgánem I. stupně dovozeného užívacího práva vyplývajícího z rodičovské zodpovědnosti. Nadto žalovaný omezil pokyn udělený MmOl na zjišťování možného nájemního vztahu, ačkoli se nejedná o jediný možný právní titul užívání bytu. Pokyn, aby MmOl vedl navrhovatele k označení důkazů k prokázání tvrzeného neužívání bytu žalobcem, byl naopak zcela důvodný.
23. MmOl po vrácení věci pokyn žalovaného splnil a vedl žalobce k odstranění vad návrhu v intencích pokynu žalovaného. Navrhovatel do protokolu MmOl uvedl, že žalobce s ním ani s jeho manželkou neuzavřel k předmětnému bytu žádnou nájemní smlouvu. K prokázání tvrzení o odstěhování žalobce z předmětného bytu a následném dalším neužívání tohoto bytu označil důkaz výsledkem svědků Z. K. a P. V.
24. Žalobce však následně při jednání dne 26. 4. 2017 uvedl, že v roce 2005, kdy začal studovat na vysoké škole, bydlel přes týden u prarodičů na ul. J. a domů jezdil na víkendy, přičemž tehdy uzavřel s rodiči ústní dohodu o tom, že může byt na ul. J. i nadále bezplatně užívat, čemuž byli přítomni jeho prarodiče B., kteří to mohou dosvědčit.

25. Žalobce tak učinil nové skutkové tvrzení o novém právním titulu užívání předmětného bytu, tj. o užívacím právu vzešlém z ústní dohody o bezplatném užívání bytu, uzavřené v přesně nezjištěný den v roce 2005 mezi žalobcem a jeho rodiči.
26. MmOl se s tímto novým skutkovým tvrzením v rozhodnutí ze dne 9. 5. 2017 nijak nevypořádal. V rozhodnutí toliko ocitoval reakci navrhovatele L. H. na tvrzení žalobce o této ústní dohodě. V rámci právního hodnocení pak znovu zopakoval závěr, že žalobce byl k trvalému pobytu na předmětné adrese přihlášen hned po narození v rámci oznamovací povinnosti rodičů dle zákona č. 135/1982 Sb. a vyhlášky č. 146/1982 Sb., tudíž mu k předmětnému bytu svědčilo odvozené užívací právo, přičemž vznik jiného užívacího práva žalobce k předmětnému bytu nevyplývá z katastru nemovitostí ani nebyl nijak účastníky doložen.
27. Žalobce v odvolání znovu zopakoval své tvrzení, že užívací právo k předmětnému bytu odvozuje z ústní dohody s rodiči z roku 2005. MmOl vytknul, že toto tvrzení odbyl vyhodnocením tvrzení žalobce jako nevěrohodného na základě skutečnosti, že žalobce vlastní jinou nemovitost. K této odvolací námitce krajský soud musí uvést, že žádnou hodnotící úvahu o nevěrohodnosti tvrzení žalobce o ústní dohodě v rozhodnutí MmOl nenalezl. Žalobce tak (pravděpodobně) reagoval na hodnocení, které vůči obsahu jeho tvrzení učinila úřední osoba již při jednání. V obsahu rozhodnutí MmOl však takové hodnocení absentuje.
28. Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí k tvrzení o ústní dohodě z roku 2005 uvedl, že se ztotožnil s MmOl v závěrech, že žalobci nesvědčí ani nesvědčil žádný věcněprávní titul k užívání předmětného bytu, že z vyjádření navrhovatele vyplynulo, že mezi žalobcem a jeho rodiči nebyla nikdy uzavřena nájemní smlouva a že žalobcem namítaná ústní dohoda s jeho rodiči o užívání bytu mu nemohla založit právní titul k užívání bytu.
29. Krajský soud musí konstatovat, že správní orgány se s tvrzením žalobce o uzavření ústní dohody o bezplatném užívání bytu žalobcem s jeho rodiči v roce 2005 řádně nevypořádaly. Jak již výše uvedl, MmOl toto tvrzení ve svém rozhodnutí zcela ignoroval, žalovaný pak bez jakékoli argumentace uvedl, že namítaná ústní dohoda s jeho rodiči o užívání bytu žalobci založit právní titul k užívání bytu nemohla. Jinými slovy žalovaný neřešil, zda bylo tvrzení žalobce o existenci této dohody prokázáno, nebo zda je považuje za vyvrácené, či samo o sobě za nevěrohodné a z jakých důvodů, nýbrž vyslovil závěr, že taková dohoda žalobci založit právní titul k užívání předmětného bytu nemohla.
30. Nezohlednění skutkových námitek žalobce a nevypořádání se s nimi, je bezpochyby vadou napadeného rozhodnutí, které tak nesplňuje náležitosti § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř.“), podle něhož je povinností správního orgánu uvést v odůvodnění rozhodnutí informace *o tom, jak se vypořádal s návrhy a námitkami účastníků*. Konstantní judikatura vykládá § 68 odst. 3 s. ř. jako povinnost správního orgánu vypořádat se s námitkami účastníka řízení takovým způsobem, aby z odůvodnění jeho rozhodnutí bylo možno dovodit, z jakého důvodu považuje jeho námitky za liché, mylné nebo vyvrácené (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008 - 109). Tyto nároky žalobou napadené rozhodnutí dle názoru krajského soudu nesplňuje.
31. Krajský soud dále uvádí, že nezohlednění skutkových tvrzení žalobce by bylo možné požadovat akceptovat tehdy, pokud by žalovaný přesvědčivě vysvětlil, proč by ani v případě prokázání žalobcem tvrzených skutečností nebyly tyto skutečnosti relevantní

pro právní posouzení. Žalovaný však zcela bez jakéhokoli odůvodnění pouze konstatoval, že případná ústní dohoda by žalobci nemohla založit právní titul k užívání bytu, aniž uvedl úvahy, které jej k tomuto závěru vedly. S žalobcem se krajský soud ztotožňuje v právním názoru, že právní titul k užívání bytu nemusí být pouze smlouva s věcněprávními účinky či nájemní smlouva, nýbrž užívat byt lze též na základě ústní dohody o bezplatném užívání. Nejvyšší správní soud ve výše zmíněném rozsudku ze dne 26. 4. 2007, č. j. 2 As 64/2005-121 sice uvedl, že právem užívání ve smyslu § 12 zákona o evidenci obyvatel je *právo vlastnické, spoluvlastnické, právo odpovídající věcnému břemeni, právo nájmu*, avšak za tento výčet uvedl „*apod.*“, tudíž zjevně nepovažoval zmíněný výčet právních titulů vzniku užívacího práva za taxativní. Krajskému soudu není známo žádné ustanovení soukromého práva, které by dohodu o bezplatném užívání bytu zapovídalo. Správní orgány proto byly povinny se tvrzením žalobce o uzavření ústní dohody o bezplatném užívání bytu zabývat a s tímto tvrzením se vypořádat. Pokud tak neučinily, zatížily řízení vadou, která má vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

32. Dále žalobce namítal, že se MmOl dopustil celé řady dalších procesních vad, přičemž žalobce existenci těchto vad vytknul v podaném odvolání, avšak žalovaný se jimi nezabýval, popř. bagatelizoval jejich vliv na zákonnost rozhodnutí. Krajský soud považuje veškeré výtky žalobce vůči průběhu řízení před MmOl, jakož i výtky vůči způsobu, jakým se s námitkami žalobce vypořádal v žalobou napadeném rozhodnutí žalovaný, shrnuté v odst. 3 pod písm. e) a f) tohoto rozsudku, za důvodné. Výslech svědků mimo ústní jednání, přestože nesprávnost tohoto postupu žalovaný v rozhodnutí ze dne 6. 2. 2017 MmOl vytknul, nevyhovění odůvodněné žádosti žalobce o přesunutí termínu výslechu svědků bez přesvědčivého zdůvodnění, jakož i ignorování námitek proti věrohodnosti vyslechnutých svědků, považuje krajský soud za flagrantní porušení procesních práv žalobce v daném řízení, tj. práva být přítomen provádění dokazování, klást svědkům otázky, resp. flagrantní porušení procesních povinností správního orgánu, zejména povinnosti hodnotit provedené důkazy na základě všech skutečností, které vyšly v řízení najevo, a povinnosti vypořádat se se všemi námitkami účastníka, tj. i námitkami vůči provedeným důkazům. Skutečnost, že žalovaný popsany postup MmOl aproboval, je zarážející. Argumenty, jimiž žalovaný vypořádal námitky žalobce proti procesnímu postupu MmOl, shrnuté v odst. 2 rozsudku, jsou neakceptovatelné.
33. Krajský soud se však nebude blíže zabývat rozbořem jednotlivých pochybení MmOl či žalovaného, neboť výtky žalobce směřují proti způsobu, jakým byly opatřeny podklady ke skutkovému závěru správních orgánů obou stupňů o tom, že žalobce fakticky předmětný byt neužívá. Skutečnost, že žalobce v době rozhodování MmOl předmětný byt neužíval, však vyplynula z tvrzení samotného žalobce a lze ji tak posoudit jako skutečnost nespornou. Ve vztahu k této skutečnosti tedy bylo dosaženo stavu, kdy je skutkový stav zjištěn bez důvodných pochybností (§ 3 s. ř.). Bylo by proto rozporné se zásadou hospodárnosti řízení i zásady minimálních zásahů do práv dotčených osob (§ 6 odst. 2 s. ř.), aby krajský soud ukládal žalovanému povinnost opětovně provést výslech svědků, tentokrát již při zachování práv žalobce.
34. Jestliže žalobce namítal, že při posouzení splnění podmínky neužívání předmětného bytu mělo být zohledněno, z jakého důvodu předmětný byt neužívá, pak krajský soud s tímto názorem nesouhlasí. Podle výše citovaného § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci je třeba akceptovat faktický stav neužívání objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako místo trvalého pobytu občana, bez ohledu na to, proč občan právo na bydlení

nerealizuje (nevyužívá). Žalobní argumentace vztahující se k tomu, z jakých důvodů, subjektivních či objektivních, žalobce předmětný byt neužívá, je pro projednávanou věc nepodstatná. S žalovaným lze souhlasit, že se jedná o otázku, kterou již soudy rozhodující ve správním soudnictví opakovaně řešily, přičemž lze odkázat na rozhodnutí zmíněná žalovaným z nichž vyplývá, že k obraně tvrzeného zásahu do práva užívat byt slouží žalobci nástroje soukromého práva. Takových nástrojů však žalobce zřetelně nevyužil.

35. Krajský soud shrnuje, že se rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, spočívající v nevypořádání se s námitkou existence užívacího práva žalobce k předmětnému bytu, založeného dle tvrzení žalobce ústní dohodou o bezplatném užívání bytu, v důsledku nevypořádání této námítky lze rovněž konstatovat, že skutkový stav nebyl správními orgány řádně zjištěn a nelze tak přisvědčit závěru o naplnění podmínek pro zrušení údaje o místě trvalého pobytu žalobce na předmětné adrese. Proto soud žalobou napadené rozhodnutí dle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. zrušil a věc dle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž je žalovaný vázán právními názory vyslovenými v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
36. Závěrem krajský soud apeluje na žalobce, aby zvážil své stanovisko k celé věci, když s ohledem na prokázané vlastnictví žalobce k domu na ulici J. 16, O., kde dle vlastního tvrzení žalobce také fakticky bydlí, jakož i s ohledem na skutečnost, že pro doručování písemností užívá žalobce datovou schránku, schází jeho postoji i jednání jakákoli racionalita. Žalobce rovněž musí počítat s další procesní zátěží nejen vlastní, nýbrž i pravděpodobnosti nutného výsledku jeho prarodičů, neboť velmi kusá tvrzení o existenci dohody z roku 2005, kterou navrhovatel popřel, nelze považovat za prokázaná. Rovněž se žalobce mylí, pokud má za to, že případně ústně uzavřená dohoda o bezplatném užívání bytu je zrušitelná toliko dohodou stran dohody.
37. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že v řízení plně procesně úspěšný žalobce má právo vůči žalovanému na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč.
38. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o. s. ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení žalobci ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
39. O náhradě nákladů řízení osoby na řízení zúčastněné rozhodl soud dle § 60 odst. 5 s. ř. s., podle nějž má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu nákladů jen v souvislosti s plněním povinností uložených soudem. Soud však Ing. L. H. v řízení žádné povinnosti neukládal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na nařízení exekuce.

Olomouc 21. března 2019

Mgr. Barbora Berková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.